

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΣΑΜΙΟΣ

Ο Πυθαγόρας ο Σάμιος, υπήρξε σημαντικός [Έλληνας φιλόσοφος](#), [μαθηματικός](#), [γεωμέτρης](#) και θεωρητικός της [μουσικής](#). Είναι ο κατεξοχήν θεμελιωτής των ελληνικών [μαθηματικών](#), δημιούργησε ένα άρτιο σύστημα για την επιστήμη των ουρανίων σωμάτων που κατοχύρωσε με όλες τις σχετικές αριθμητικές και γεωμετρικές αποδείξεις και ήταν ιδρυτής ενός μνητικού φιλοσοφικού κινήματος που λέγεται Πυθαγορισμός(Pythagorism ή Pythagoreanism). Επειδή οι περισσότερες πληροφορίες γράφτηκαν πολλούς αιώνες μετά τον θάνατό του, πολύ λίγες αξιόπιστες πληροφορίες είναι γνωστές γι' αυτόν. Επίσης, επηρέασε σημαντικά την φιλοσοφία και την θρησκευτική διδασκαλία στα τέλη του 6ο αιώνα π.Χ., συχνά αναφέρεται ως σπουδαίος [μαθηματικός](#) και [επιστήμονας](#) και είναι γνωστός για το [Πυθαγόρειο Θεώρημα](#) που έχει το όνομά του. Γεννήθηκε σε χρονολογία που δεν μας είναι γνωστή, αλλά που εικάζεται πως είναι το 570 π.Χ. και ως επικρατέστερος τόπος γεννήσεως παραδίδεται η νήσος [Σάμος](#). Ακόμη είναι πιθανό να ταξίδεψε αρκετά όταν ήταν νέος. Γύρω στο 530 π.Χ. μετακόμισε σε μία ελληνική αποικία στη νότια Ιταλία. Οι υποστηρικτές του Πυθαγόρα ακολούθησαν τις πρακτικές που ανέπτυξε και μελέτησαν τις φιλοσοφικές του θεωρίες. Τα μέρη συνάντησης των Πυθαγόρειων κάηκαν και ο Πυθαγόρας αναγκάστηκε να φύγει από την πόλη. Πέθανε στο [Μεταπόντιον](#) της Ιταλικής [Λευκανίας](#) σε μεγάλη ηλικία, περί το 500 - 490 π.Χ.

Το Πυθαγόρειο θεώρημα

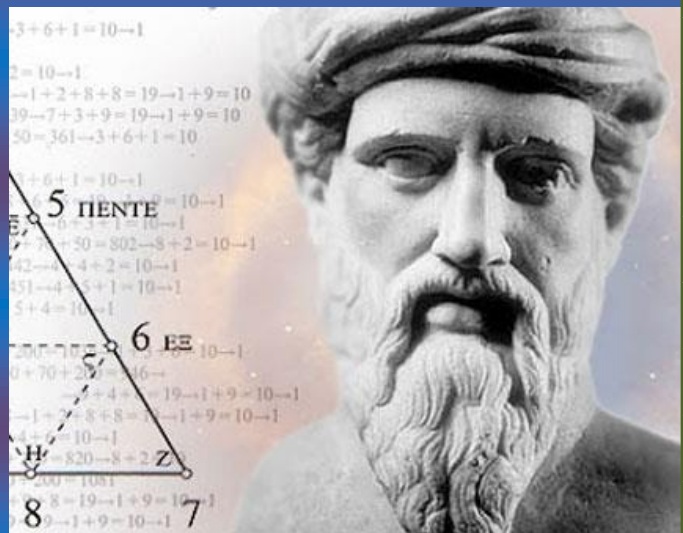
Πυθαγόρειο Θεώρημα

A visual proof of the Pythagorean theorem

Από τον 4ο αιώνα π.Χ., ο Πυθαγόρας έδινε στοιχεία για την ανακάλυψη του Πυθαγορείου Θεωρήματος ([Πυθαγόρειο Θεώρημα](#)), ένα θεώρημα

γεωμετρίας σύμφωνα με το οποίο σε κάθε ορθογώνιο τρίγωνο το τετράγωνο της υποτεινούσας (η πλευρά απέναντι από την ορθή γωνία) είναι ίση με το άθροισμα των τετραγώνων των δύο κάθετων πλευρών, $a^2 + b^2 = c^2$.

Ενώ το θεώρημα που τώρα έχει πάρει το όνομα του ήταν γνωστό από τους [Βαβυλώνιους](#) και τους [Ινδούς](#), ο ίδιος ή οι μαθητές του φαίνεται να είχαν κατασκευάσει την πρώτη απόδειξη. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί πως ο τρόπος με τον οποίο χειρίστηκαν οι Βαβυλώνιοι τους Πυθαγόρειους αριθμούς φανερώνει ότι ήξεραν έναν τρόπο απόδειξης ο οποίος δεν έχει ανακαλυφθεί ακόμη.^[17] Εξαιτίας της μυστηριώδους φύσης της σχολής του και της συνήθειας των μαθητών του να παραδίδουν τα πάντα στον καθηγητή τους δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν αν δούλεψε μόνος του ή όχι για την απόδειξη του θεωρήματος.^[18] Η τελευταία αναφορά του ονόματος του Πυθαγόρα σε σχέση με το θεώρημα βρέθηκε πέντε αιώνες μετά τον θάνατό του, σε έργα του Κικέρωνα ([Κικέρων](#)) και του Πλούταρχου ([Πλούταρχος](#)).

■

Γέννηση και καταγωγή

Οι περισσότεροι αρχαίοι συγγραφείς συμφωνούν πως είναι γιος του Μνησάρχου^[11], διαφωνούν όμως ως προς την καταγωγή του Μνησάρχου, γιατί άλλοι μιν λένε ότι ήταν Σάμιος^[12], ενώ ο Νεάνθης στο Ε' βιβλίο των "Μυθικών" γράφει πως ήταν Σύρος, από την [Τύρο](#) της [Συρίας](#)^[13]. Κατά την εκδοχή αυτή, ο Μνήσαρχος έφθασε στη [Σάμο](#) με σκοπό το εμπόριο, όταν οι Σάμιοι είχαν έλλειψη σιταριού, και αφού προσέφερε για πώληση [σιτάρι](#), ετιμήθη από την πολιτεία κι έγινε πολίτης της Σάμου.^[14] Επειδή από παιδί ο Πυθαγόρας έδειχνε πως ήταν ικανός για κάθε σπουδή, ο Μνήσαρχος τον οδήγησε στην Τύρο και φρόντισε να μνηθεί στις διδασκαλίες των Χαλδαιών. Από εκεί ο Πυθαγόρας ήρθε ξανά στην Ιωνία και συναναστράφηκε αρχικά με τον [Φερεκύδη](#) από τη [Σύρο](#) κι έπειτα με τον Ερμοδάμαντα τον Κρεοφύλειο από την Σάμο.^[15] Όταν δε ο Μνήσαρχος απέπλευσε προς την [Ιταλία](#), πήρε μαζί του τον νεαρό Πυθαγόρα στην [Ιταλία](#), σύμφωνα με την εκδοχή του Νεάνθη.

Όμως, η επικρατέστερη εκδοχή μεταξύ των αρχαίων συγγραφέων, που παραδίδουν οι [Απολλώνιοι](#) στο "Περί Πυθαγόρου", [Πορφύριος](#) στο "Πυθαγόρου Βίος" και [Ιάμβλιχος](#) στο "Περί του Πυθαγορείου βίου" θέλει τον Μνήσαρχο όχι μόνον Σάμιο αλλά και απόγονο του Αγκαίου, του πρώτου αποικιστή της Σάμου.

ΤΣΙΜΠΟΥΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΙΑΚΟΣ